

Stockholms
stad

Medborgarbudget

Spånga-Tensta
2017-2018

stockholm.se

Detta dokument är slutrapport för Spånga-Tensta stadsdelsområdes pilotprojekt "Medborgarbudget". Slutrapporten redovisar projektets process, resultat och utvärdering.

Projektets resultat kan vara vägledande för eventuella framtida arbeten med medborgarbudget samt för andra medborgardialoger som Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning genomför. Resultaten kommer även delges till övriga förvaltningar i Stockholms stad samt till andra kommuner genom Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Pilotprojektet är i enlighet med Stockholms stads mål "Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande". Projektet är även en del av Spånga-Tensta stadsdelsnämnds lokala utvecklingsprogram.

Sammanfattning

I oktober 2016 beslutade Spånga-Tensta stadsdelsnämnd att genomföra en medborgarbudget som ett pilotprojekt i stadsdelsområdet. Syftet var att testa medborgarbudget som form av medborgardialog samt att skapa möjlighet för invånare att vara delaktiga i utvecklingen av sin närmiljö. Målet var att nå medborgare som normalt inte deltar i dialoger och att få praktik på hur dessa medborgare kan nås.

Projektet drevs med stöd av Sveriges kommuner och landsting (SKL) och enligt den dialogmetod som SKL rekommenderar.

Pilotprojektets syfte och projektmål bedöms ha uppnåtts. De förslag som medborgarna tog fram och som vann omröstningen, en lekplats, har genomförts och invigts.

Erfarenheter visar att medborgarbudget kan vara en bra metod för att skapa engagemang och delaktighet i utvecklingen av Spånga-Tensta stadsdelsområde. Projektet skapade möten mellan stadsdelsområdets invånare där diskussioner fördes om utvecklingen av Gullingeparken.

För att nå invånare som vanligtvis inte deltar i denna typ av dialoger var riktade workshops en förutsättning. Både vid de riktade workshopsen och vid omröstningen var engagemanget stort oavsett ålder eller kön. De öppna dialogerna lockade inga deltagare.

Projektets resultat ska kunna vara vägledande för framtida arbete med medborgarbudget samt för andra medborgardialoger som stadsdelsnämnden genomför. Pilotprojektets resultat och utvärdering ska spridas i stadsdelsförvaltningen, Stockholms stad och genom SKL till andra kommuner.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
1 Inledning.....	5
2 Pilotprojektets process.....	6
2.1. Framtagning av förutsättningar	6
2.2. Insamling av förslag.....	10
2.3. Tekniska analyser av inkomna förslag	14
2.4. Omröstning	15
2.5. Beslut om genomförande av vinnande förslag	19
2.6. Genomförande och invigning av vinnande förslag	19
2.7. Uppföljning och projektavslut	22
3 Utvärdering av pilotprojektet	22
4 Bilagor	26

1 Inledning

Medborgarnas möjlighet till inflytande och delaktighet i det lokala samhällets utveckling har blivit en allt viktigare fråga. Detta dels för att utveckla ett hållbart samhälle och dels för att skapa tillit till det demokratiska systemet.

Som en följd av detta startades medborgarbudget, en form av medborgardialog, i Brasilien under 1980-talet. Medborgarbudget innebär att medborgare bjuds in till möten för att prioritera och lägga förslag på hur en viss del av en budget ska användas samt till att rösta på lagda förslag. Från Brasilien har medborgarbudget sedan spridit sig till övriga världen. I Sverige provades medborgarbudget för första gången under 2000-talet och intresset för att arbeta med medborgarbudget i Sverige har under de senaste åren ökat.

Erfarenheter från kommuner, regioner och institutioner som infört medborgarbudget visar att medborgares engagemang i den lokala utvecklingen ökar, att relationen mellan deltagande parter stärks och att användning av resurser utifrån lokala behov effektiviseras.

Med detta som utgångspunkt beslutade Spånga-Tensta stadsdelsnämnd i oktober 2016 att en medborgarbudget ska testas att genomföras i stadsdelsområdet.

Pilotprojektets syfte och mål

Syftet med pilotprojektet var att prova medborgarbudget som form av medborgardialog i Spånga-Tensta. Syftet var även att skapa möjlighet för invånare att vara delaktiga i utvecklingen av sin närmiljö.

Vid projektavslutet ska projektet uppvisa följande resultat:

- De förslag som medborgare tagit fram och röstat igenom som vinnande förslag har genomförts och invigts.
- Medborgare som normalt inte deltar i liknande processer har deltagit i medborgarbudgeten.
- Kunskapen om hur medborgare som normalt inte deltar i dialoger kan nås har ökat och praktik på hur dessa medborgare kan nås har utvecklats.

Utifrån de kunskaper pilotprojektet ger och genom ytterligare medborgarbudgetar ska dialogerna bidra till följande långsiktiga effekter i stadsdelsområdet:

- Tilliten till stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen ökar.
- Tryggheten i stadsdelsområdet ökar.

- Förståelse för medborgarbudgeten som dialogmetod skapas för att öka deltagandet vid en upprepad medborgarbudgetprocess.

2 Pilotprojektets process

Under pilotprojektet deltog Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning i Sveriges kommuner och landstings (SKL) nätverk för medborgarbudget. SKL:s nätverk erbjöd stöd till kommuner som ville testa att genomföra en medborgarbudget.

Stadsdelsförvaltningen fick ett övergripande upplägg för pilotprojektet från SKL. Den övergripande processen baseras på internationella erfarenheter och består av nedanstående steg:

Figur 1. Illustration över de olika stegen i medborgarbudgetens process (bild från SKL).

1. Politiskt beslut om att medborgarbudget ska genomföras samt beslut om processens förutsättningar och ramar.
2. Insamling av invånares förslag.
3. Tekniska analyser av de inkomna förslagen, för att granska om förslagen är tekniskt genomförbara samt om de ligger inom budget och projektets ramar.
4. Omröstning där invånare får rösta på de olika förslagen.
5. Politiskt beslut om genomförande av det vinnande förslaget.
6. Planering och genomförande av de vinnande förslaget. Invigning av resultatet.
7. Utvärdering och uppföljning av projektet.

2.1. Framtagning av förutsättningar

Beslut om förutsättningar och ramar

Den 27 oktober 2016 beslutade Spånga-Tensta stadsdelsnämnd att en medborgarbudget ska genomföras som pilotprojekt. Därefter påbörjades en övergripande planering av projektet. Denna planering resulterade i att stadsdelsnämnden den 30 mars 2017 beslutade att:

- Avsätta två miljoner kronor från parkinvesteringsbudgeten till genomförande. I de två miljoner kronorna ingick materialkostnader samt kostnader för entreprenörer.
- Avgränsa pilotprojektet till Gullingeparken i Tensta centrum. Erfarenheter visar att det är lämpligt att koppla medborgarbudgeten till utveckling av stadsmiljön. Då stadsdelsnämnderna i Stockholms stad ansvarar för

underhåll av parker beslutade Spånga-Tensta stadsdelsnämnd att avgränsa pilotprojektet till Gullingeparken i Tensta centrum, som är ett socioekonomiskt utsatt område. Den centrala parken upplevs som en otrygg plats och behövde därför utvecklas.

- Införa en styrgrupp bestående av förtroendevalda från samtliga partier som har en ordinarie plats i stadsdelsnämnden. Styrgruppen fick mandat att godkänna pilotprojektets styrdokument samt eventuella ändringar av i dem.
- Upphandla för projektet nödvändiga konsulter, entreprenörer och material.

Figur 2. Gullingeparkens placering i Tensta centrum.

Figur 3. Gullingeparken.

Figur 4. Gullingeparken.

En workshop anordnades med förtroendevalda från stadsdelsnämnden för att ta fram förslag på kriterier för utvecklingen av parken samt förslag på hur omröstningen ska gå till.

De av förtroendevalda föreslagna kriterierna diskuterades sedan inom styrgruppen. Den 18 april 2017 fastställde styrgruppen sedan kriterier för framtagning av förslag och röstningsförfarande. De kriterier som fastställdes var:

Förslagen ska:

- Fungera året runt
- Inte bryta mot lagar och regler
- Locka alla generationer
- Öka tryggheten

Omröstningen ska ske på följande sätt:

- Individer får rösta (inte organisationer, föreningar eller företag)
- Möjligt att rösta både på internet och i lokal
- Rösträtt från 10 år
- Medborgare får rösta på max tre förslag

Under uppstarten av projektet togs det fram en projektplan och en kommunikationsplan som redovisar projektets övergripande process och ramar. Även dessa dokument fastställdes av styrgruppen.

Definition av målgruppen

Samtliga invånare i stadsdelsområdet fick delta i pilotprojektet. En förutsättning i pilotprojektet var dock att engagera invånare som vanligtvis inte brukar delta i liknande processer. Extra prioriterade grupper bedömdes vara barn, ungdomar och kvinnor. Stadsdelsförvaltningen listade upp några kanaler där dessa grupper kan nås:

- Skolor, förskolor och föräldragrupper, såsom grundskolor, öppna förskolor, ABC-ledare på familjecentralen och kulturskolan.
- Fritidsgårdar, såsom Huset och Blå husets fritidsgård.
- Via förvaltningens medborgarvärdar, fältassistenter, medborgarkontoret, parklekar och Ortens verklighet (OVE).
- Organisationer, föreningar och bolag, såsom Livstykett, Konsthallen, kyrkor, moskéer, Kvinnocentret och boendedialoger med bostadsbolagen.
- Träffpunkter såsom Kvinnocaféet, trygghetsvandringar och nattvandringar.

Pilotprojektets organisation

Pilotprojektets styrgrupp bestod av fem personer. Dessa var förtroendevalda från samtliga partier med ordinarie plats i stadsdelsnämnden. Styrgruppen fick mandat att godkänna pilotprojektets styrdokument samt eventuella ändringar i dem. De tre tjänstepersoner som deltog på styrgruppsmötena hade inte beslutsmandat.

En projektledare utsågs samt en arbetsgrupp med uppdrag att planera och driva pilotprojektet. Gruppen bestod av sju tjänstepersoner från stadsdelsförvaltningen. Avdelningschef för

analys och kvalitet hade rollen som projektägare, medan förvaltningens samhällsplanerare hade rollen som projektledare. Arbetsgruppen bestod även av medborgarvärdar och kommunikatör. Arbetsgruppen träffades kontinuerligt för planering, uppföljning och riskanalyser. Vid omröstningen engagerades även medarbetare på medborgarkontoret och stadsdelsförvaltningens parkingenjör.

Samtidigt som pilotprojektet påbörjades startade Stockholms stads trafikkontor ett projekt med syfte att rusta upp allmän platsmark i Tensta centrum. Eftersom stadsdelsförvaltningens och trafikkontorets projekt låg geografiskt kopplade till varandra så kom förvaltningarna överens om att samarbeta för att skapa en fungerande helhet för stadsmiljön i centrumområdet. Trafikkontorets medarbetare bidrog med expertstöd i medborgarbudgetens olika faser, såsom de tekniska analyserna och genomförandet av det vinnande förslaget.

Stadsdelsförvaltningen samarbetade även med andra förvaltningar i Stockholms stad. Dessa bidrog med sin expertis i olika skeden av processen.

En dialogkonsult involverades i insamlingen av förslag och IT-konsulter togs in för att ta fram ett webbverktyg till omröstningen. Vid genomförandet av det vinnande förslaget involverades landskapsarkitekter, byggledare, entreprenörer och besiktningsmän.

Förberedelsefasen varade cirka fyra månader. De resurser som brukades under denna fas var personella, det vill säga tjänstepersoners arbetstid.

2.2. Insamling av förslag

Stadsdelsförvaltningen kontaktade verksamheter där målgrupperna barn, unga och kvinnor vistas för att boka in riktade workshops. Förvaltningen tog sig till målgrupperna under de tider de vanligtvis brukar träffas. Riktade workshops hölls under våren och sommaren 2017 med:

- En grupp ungdomar på Blå husets fritidsgård
- En grupp ungdomar på Hjusets fritidsgård
- En mellanstadieklass i Gullingskolan
- En grupp kvinnor på Kvinnocentret
- En grupp barn på Kulturskolans kulturkollo
- En grupp barn, ungdomar och föräldrar på Spånga by parklek.

Workshoparna med barn och unga varade i snitt en timme, medan workshoparna med vuxna varade i snitt två timmar. Workshoparna inleddes med information om medborgarbudgetens process, budget

och kriterier. Därefter fick medborgare, oftast i grupper, ta fram förslag genom att skriva och rita. Under workshopen var förvaltningens medarbetare ett stöd i form av samtalsledare. Antalet deltagare samt deras ålder och kön dokumenterades till uppföljningen av pilotprojektet.

Figur 5. Ett axplock av det material som togs med till workshoparna.

Figur 6. Eleverna på Gullingskolan fick arbeta i grupp.

För att ge samtliga invånare i stadsdelsområdet en möjlighet att lämna in förslag planerades även öppna workshops till den 7 och 12 juni 2017 i Tensta träff i Tensta centrum. För att göra de öppna

workshoparna tillgängliga togs dialogledare, tolkar och barnpassning in som hjälp.

De öppna workshoparna marknadsfördes via bland annat sociala medier, förvaltningens hemsida, lokaltidningen, affischering, broschyrer på medborgarkontoret samt genom utdelning av inbjudningar i Tensta centrum.

Trots marknadsföringen deltog inga invånare på den första öppna workshopen. Därmed beslutades det att den andra workshopen skulle flyttas till Spånga idrottsplats, eftersom politikerveckan i Järva pågick där.

Hur vill du förändra Gullingeparken?

Lämna dina förslag på hur Gullingeparken ska utvecklas. Delta på en workshop och lämna ditt förslag till stadsdelsförvaltningen.

Välkommen på workshop 7 eller 12 juni, klockan 16.30-19.00 i Tensta träff.

Vi bjuder på kaffe, te och smörgås. Du behöver inte anmäla dig i förväg. Barnpassning och tolkar finns på plats.

Varmt välkomna!

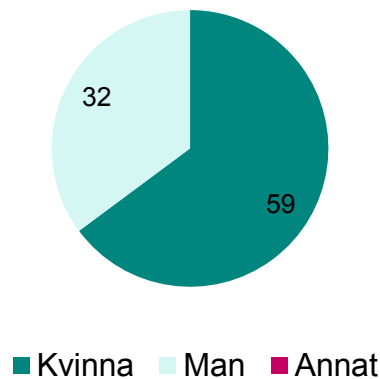
stockholm.se

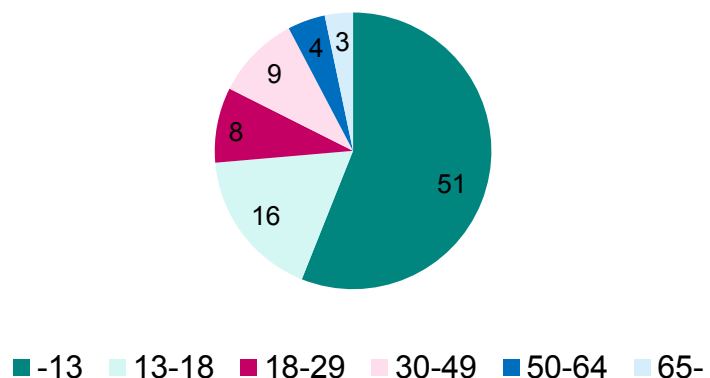
Figur 7. Affisch med inbjudan till öppna workshops.

Sammanlagt deltog 91 personer i insamlingen av förslag.

Antal deltagare i insamling av förslag - Fördelat
på kön

Antal deltagare i insamling av förslag - Fördelat
på ålder

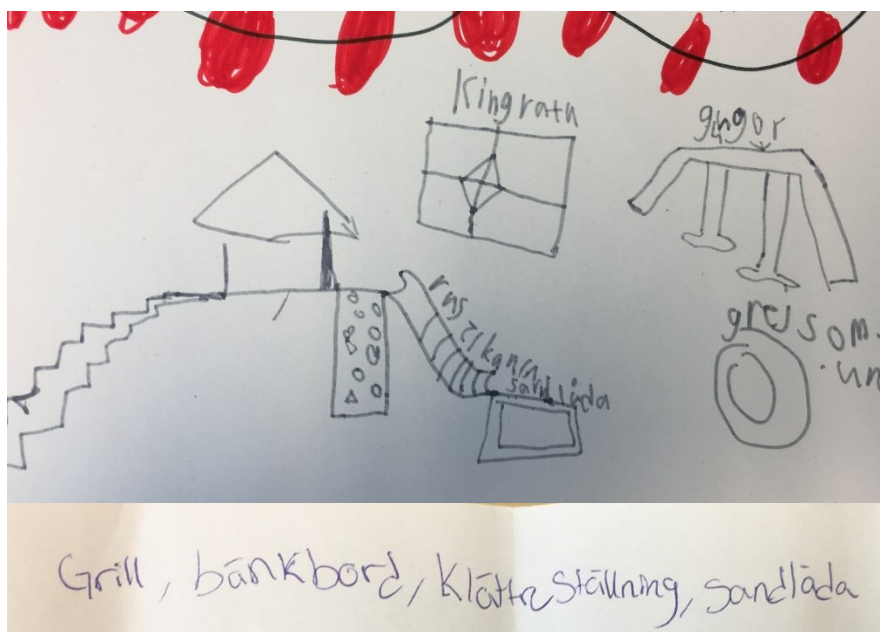

Det kom in sammanlagt 49 förslag. De inkomna förslagen kan kategoriseras som:

- Sport och träning såsom utegym, fotbollsplan, basketplan, bandy, volleyboll, bouleplan, minigolf, cricket, dansbana, skridskobana och pingis.
- Umgängesyta med exempelvis grill, bänkar, bord, skräpkorgar, belysning och Wi-fi.
- Lekplats med exempelvis studsmatta, klätterställning, sandlåda, koja, gungor, linbana, king-ruta, rutschkana och inhägnad för småbarn.
- Finpark med exempelvis vegetation, blomster och konst.
- Vattenlek med exempelvis plaskdamm, dricksvattenfontän och fontäner.

- Stadsodling med exempelvis odlingslådor och fruktträd.
- Effektbelysning med exempelvis ljusslingor och lanternor.
- Service såsom bemannad parklek, kiosker, uteservering, bank och butiker.
- Lokaler såsom allaktivitetshus och lokaler för föreningar, organisationer och föräldragrupper.

Lekplats, utegym, umgängesytor och olika typer av bollplaner var ofta återkommande förslag.

Figur 8. Ett par förslag på hur Gullingeparken kan utvecklas.

2.3. Tekniska analyser av inkomna förslag

En grupp tjänstepersoner, främst från stadsdelsförvaltningen och trafikkontoret, gjorde under sommaren 2017 tekniska analyser av de inkomna förslagen. Vissa unika förslag analyserades tillsammans med andra förvaltningar på Stockholms stad, såsom stadsledningskontoret. Även andra kommuner kontaktades för stöd.

Förutom tekniska analyser gjordes även grova kostnadsberäkningar. Detta för att analysera huruvida förslagen rymdes inom budget samt om de kunde hanteras och underhållas inom stadsdelsförvaltningens verksamhet och budget.

De förslag som rymdes inom budget, uppfyllde fastställda kriterier och som var tekniskt genomförbara utifrån platsens förutsättningar samt utifrån gällande lagar och regler gick vidare till omröstningen.

Sammanlagt åtta förslag gick vidare till omröstningen:

- Lekplats

- Utegym
- Effektbelysning
- Dansbana
- Finpark
- Upprustad basketplan
- Pingis och boule
- Stadsodling

Figur 9. Inspirationsbilder på de röstningsbara förslagen.

Nästan samtliga inlämnade förslag innehöll förslag på umgängesyta. Därför ingick bänkar, bänkbord och grill i alla de röstningsbara förslagen.

Kontaktpersonerna från de olika workshoparna kontaktades i samband med de tekniska analyserna för att informeras om vilka förslag som gått vidare till omröstningen.

2.4. Omröstning

Omröstningen pågick mellan den 21 augusti och den 3 september 2017. Stadsdelsförvaltningen samlade in röster på flera strategiska platser i stadsdelen:

- Medborgarkontoret under kontorets öppettider
- Tensta centrum under ett flertal för- och eftermiddagar
- Tensta bibliotek under en eftermiddag
- Tensta marknad under en helg

Invånarna kunde även rösta på en webbsida som togs fram för ändamålet.

Under omröstningen fick medborgare rösta på max tre av de åtta förslagen. Sammanlagt röstade 646 personer och sammanlagt lades 1524 röster.

Det förslag som fick flest röster och som därmed vann var en lekplats. Förslaget fick sammanlagt 327 röster. Ett flertal barn, unga och vuxna, både män och kvinnor, lämnade lekplats som förslag. Flera av dessa deltagare hade även föreslagit olika typer av

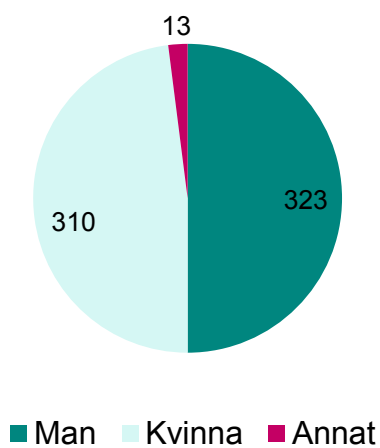
Medborgarbudget

16 (26)

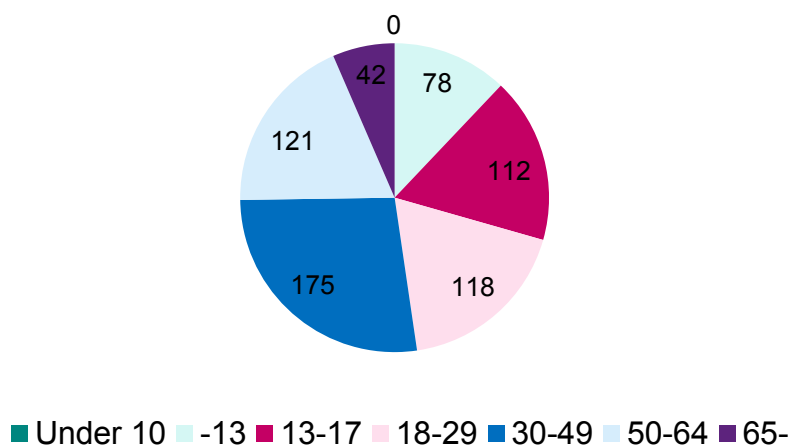
lekutrustningar och umgängesmöjligheter. Flera av dessa förslag inrymdes inom temat lekplats.

Det vinnande förslaget presenterades på stadsdelsförvaltningens hemsida samt på medborgarkontorets anslagstavla.

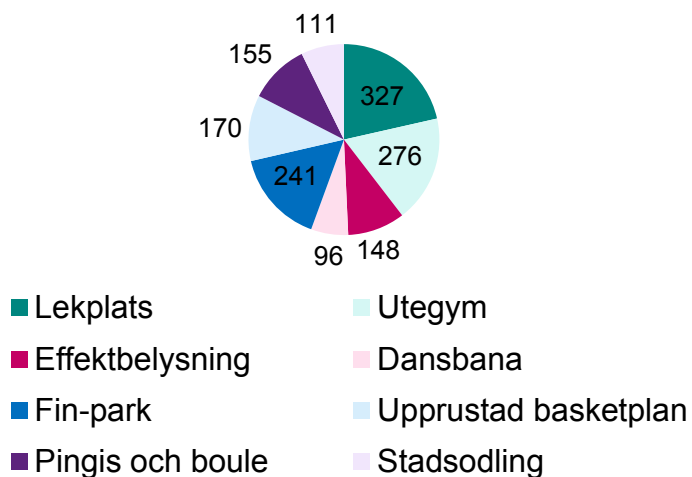
Antal röstande - Fördelat på kön

Antal röstande - Fördelat på ålder

Antal röster - Fördelat på förslag

Vi behöver din röst!

Under våren och sommaren har stadsdelsförvaltningen samlat in förslag från medborgare om hur Gullingeparken ska förbättras. Nu är det dags att rösta om de förslagen som kommit in.

Röstningen pågår mellan 21/8-3/9.

Så röstar du

Du kan rösta på Medborgarkontoret under hela perioden. Det finns också möjlighet att rösta digitalt på spanga-tensta.dialogportalen.se

stockholm.se

Figur 10. Affisch om omröstningen.

Figur 11. Omröstning i Tensta centrum.

Figur 12. Omröstning på medborgarkontoret.

Vinnaren är.....

Omröstningen i medborgarbudgeten för Gullingeparken är avslutad. Förslaget som fick flest röster var en lekpark. Förslaget har godkänts av stadsdelsnämnden och lekparken beräknas stå färdig under 2018, därefter kommer den officiella invigningen att äga rum.

Stort tack till alla som lämnade förslag och röstade!

stockholm.se

Figur 13. Affisch där det vinnande förslaget delges.

2.5. Beslut om genomförande av vinnande förslag

Medborgarnas röstning ska vara beslutande. Den 21 september 2017 beslutade stadsdelsnämnden att lekplatsen ska genomföras.

2.6. Genomförande och invigning av vinnande förslag

Att planera och bygga en lekplats innebär bland annat upphandling av konsulter och entreprenörer, inköp av material, framtagande av program- och bygghandlingar, framtagande av nödvändiga tillstånd

och planer, anläggning av mark- och lekutrusning samt besiktningar. Denna rutin för planering och etablering av lekplatser behöver följas av säkerhets- och kvalitetsskäl.

Program- och bygghandlingen för Gullingeparken togs fram av konsulter och landskapsarkitekter under vintern och våren 2018. De lek- och markutrustningar som förekom flest gånger i invånarnas förslag, såsom studsmatta, gunga och grill, planerades in i lekplatsen.

Lekplatsen byggdes sedan av en entreprenör under sommaren 2018.

Figur 14. Programskiss på den nya lekplatsen i Gullingeparken (Nivå Landskapsarkitektur).

Den 13 juni påbörjades arbetet med att anlägga parken. Uppstart skedde genom ett första spadtag av stadsdelsnämndens ordförande. Vid spadtaget deltog delar av styrgruppen, både förtroendevalda och tjänstpersoner samt lokaltidningen. Under byggnationen fanns informationsskyltar vid byggarbetsplatsen. Skyltarna informerade om att lekplatsen som byggs är ett resultat av en medborgarbudget. Information om bygget lades även upp på Tenstas medborgarkontor och stadens hemsida. Byggets framfart kommunicerades via stadsdelsförvaltningens Instagram-konto.

Information om Gullingeparkens utveckling kommunicerades även på Stockholms stads sida "Stockholm växer".

Gullingeparken utvecklas

Nu ska en lekplats byggas i Gullingeparken för en trivsammare och attraktivare parkmiljö i anslutning till Tensta centrum.

Gullingeparken ligger söder om butiksgallerierna i Tensta centrum. Många rör sig här till och från centrumets butiker och verksamheter. En satsning behövs för att möta behovet av vackra och trygga parker i stadsdelens centrala delar.

Under 2017 genomförde Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning en medborgarbudget, som är en form av medborgardialog där invånarna har möjlighet att påverka utvecklingen av sin närmiljö och stadsdelen dem lever i. Nämnden avsatte 2 miljoner kronor för utvecklingen av Gullingeparken. Förslag från invånarna samlades in och sedan genomfördes en omröstning. Förslaget som vann var en lekpark.

Figur 15. Information om utvecklingen av Gullingeparken på "Stockholm växer".

Invigningen av Gullingeparken genomfördes den 25 augusti 2018 i samband med Parkernas dag som är ett årligt återkommande event i Stockholm stad. Stadsdelsnämndens ordförande höll invigningstalet. På programmet fanns, förutom all lek i den nya parken, musik, ansiktsmålning, basket med Tensta basketklubb och förtäring.

Invigningen lockade både barn och vuxna. Uppskattningsvis deltog 200 personer. Kommentarer från deltagarna var att det är en fin park och en välbehövlig upprustning som ökar både attraktiviteten och tryggheten. Barnen önskade dock att det hade varit en ännu större park.

Figur 16. Invigning av Gullingeparken - Kompisgunga

2.7. Uppföljning och projektavslut

Delar av styrgruppen och arbetsgruppen involverades i uppföljningen mot uppsatta mål och utvärderingen av medborgarbudget som dialogform. Erfarenheter från pilotprojektet har diskuterats och dokumenterats på möten och via enkäter. Erfarenheterna sammanställs i slutrapporten, se kapitel 3. Den 25 september 2018 presenteras slutrapporten för styrgruppen och projektet avslutas formellt.

3 Utvärdering av pilotprojektet

Medborgarbudget som form av medborgardialog

Pilotprojektets syfte och projektmål bedöms ha uppnåtts. De förslag som medborgarna tog fram och som vann omröstningen, en lekplats, har genomförts och invigts. I det vinnande förslaget har olika typer av lektrustningar och umgängesytor inrymts, vilket gör att många deltagare har fått sina förslag tillgodosedda. Lekplatsen byggdes under juni-augusti 2018 och invigningen av lekplatsen skedde den 25 augusti 2018 i samband med Parkernas dag.

Dialogmetoden medborgarbudget har tagits emot på olika sätt. Pilotprojektets arbetsgrupp upplevde medborgarbudgetens process som en positiv form av medborgardialog. Omröstningen innebar att de olika utvecklingsförslagen prioriterades av invånare. Omröstningen och invigningen var även bra tillfällen för återkoppling till invånare som deltagit pilotprojektet.

Många invånare var positivt överraskade att stadsdelsnämnden satsat två miljoner kronor för medborgarna att bestämma över samt till val av område, eftersom Gullingeparken anses vara en otrygg plats samt i behov av upprustning. Andra har varit kritiska till att pengar läggs på Gullingeparken och menar att det finns mer angelägna projekt att prioritera. Exempel som nämns är bland annat Nydalsparken, lokal för kvinnor, mammor och barn, bänkar och bord till grönområden, fler affärer samt att prioritera nämndens verksamheter.

En annan erfarenhet inför eventuellt kommande medborgarbudgetar är att projektet tog mycket mer tid än förväntat. Planering, förberedelser och sammanställningar har tagit mycket tid i anspråk. Uppsökande verksamhet och de kommunikativa insatserna för att nå ut till målgrupperna är tidskrävande. I Tensta, med hög andel invånare med utländsk bakgrund, finns språkbarriärer som ställer andra krav på kommunikationen.

Stockholms stad är en stor organisation där nämnderna har olika ansvarsområden och rådighet. Detta begränsar den egna nämndens val av plats och fokus samt ställer krav på samordning. Vid beslut om plats och/inriktning på projekt samt andra förutsättningar är det viktigt att nå konsensus mellan olika aktörer. Samarbete mellan olika nämnder är därför viktigt och former för detta behöver utvecklas. I detta projekt har en viktig samarbetspart varit trafikkontoret, vilket har fungerat utmärkt. De har bidragit med sin expertis under hela projektets gång och deras kompetens vid de tekniska analyserna har varit särskilt värdefulla då förslagen var mycket olika. En fördel skulle vara om även invånare erbjöds att delta i de tekniska analyserna för att säkerställa förslagsställarnas intentioner samt för att öka tilliten och engagemanget.

Styrgruppens sammansättning med representanter från alla partier med ordinarie ledamöter i nämnden har upplevts positivt. Det har ökat transparensen. En synpunkt som kommit in är att politiken skulle kunna delta mer aktivt i möten och dialoger med medborgarna för att berätta varför nämnden arbetar med medborgarbudget och för att kunna lyssna in synpunkter kring processen. Det är också en möjlighet för de förtroendevalda att bli mer synliga. Detta skulle kunna bli utgångspunkt för dialog även i andra frågor som ingår i den ”ordinarie” nämndprocessen.

En annan synpunkt som kommit in är den digitala utveckling – dialoger, förslag och röstning kan med fördel hållas både i det fysiska rummet som på nätet. Det krävs dock utveckling av verktyg. Denna utveckling bör ske i samverkan, antingen inom Stockholms stad och/eller med andra kommuner. I detta projekt fanns möjlighet att rösta på en webbsida som särskilt togs fram för ändamålet. Det var dock endast fyra personer som använde sig av webbsidan.

Pilotprojektet vill även bidra till de långsiktiga målen om ökad tillit, ökad upplevd trygghet och en ökad förståelse för medborgarbudget som medborgardialog. En förutsättning för att nå dessa mål är ökad kännedom om metoden bland medborgarna, vilket bland annat innebär att dialogmetoden bör genomföras vid upprepade tillfällen. Genom stadens trygghetsmätningar är det möjligt att följa upp resultatet av dialogerna.

Delaktighet i utvecklingen av sin närmiljö

Erfarenheter hittills visar att medborgarbudget kan vara en bra metod för att skapa engagemang och delaktighet i utvecklingen av Spånga-Tensta stadsdelsområde. Vid insamlingen av förslag reflekterade invånare tillsammans över Gullingeparken, hur parken upplevs idag samt hur den skulle kunna bli attraktivare och tryggare. Även vid de fysiska omröstningsplatserna diskuterade invånarna de olika förslagen och vilket av dem skulle fungera bäst för just Gullingeparken.

Denna satsning var knuten till en plats i en del av stadsdelsområdet och mycket tyder på att det i första hand var personer med anknytning till det området som deltog. Om fler medborgarbudgetar genomförs finns önskemål från de förtroendevalda att projektet riktar sig till hela stadsdelsnämndsområdet som en del i integrationsarbetet. En fördel kan vara att involvera invånarna redan från start med delaktighet i val av plats och inriktning, för att skapa engagemang och för att kommunicera ut metoden.

Medborgare som normalt inte deltar i liknande processer har deltagit

Medborgarbudget som dialogmetod kan vara ett bra sätt att engagera medborgarna i samhällsutvecklingen samt att skapa tillit mellan medborgare, förvaltning och förtroendevalda. Utmaningen är att nå de som vanligtvis inte gör sin röst hörd. Ett mål med projektet var att särskilt involvera grupper som vanligtvis inte

deltar. I detta projekt lades extra fokus på att engagera barn, ungdomar och kvinnor. Dessa grupper har deltagit både under insamlingen av förslag och under omröstningen. Vid insamlingen av förslag var det en något högre andel kvinnor (59%) som deltog i jämförelse med män. Vid omröstningen var fördelningen mellan könen lika. Det var även fler unga (yngre än 18 år) som deltog vid insamlingen av förslag, medan andelen äldre var något högre vid omröstningen. Andelen röstande yngre än 18 år var 29 procent och yngre än 30 år var det totalt 48 procent.

Pilotprojekt visar på problematiken att nå medborgare som normalt inte deltar i dialoger. Öppna inbjudningar till workshops är en strategi som visats sig vara mindre framgångsrikt i detta område. Det visar både detta projekt och andra medborgardialoger som genomförts i Tensta. Trots stora insatser med affischering på strategiska ställen i stadsdelsområdet, annons i lokaltidning, sociala medier samt erbjudande om barnvakt och tolk kom ingen till den öppna workshopen. Orsaker kan exempelvis vara att det är svårt att kommunicera ut vad medborgarbudget innebär samt språkbarriärer. Därför prioriterades uppsökande arbete för att nå de som vanligtvis inte deltar i liknande processer.

Kontakt togs med målgrupperna för att boka tid och plats för riktade workshops. Kontakt togs med exempelvis rektorer, fritidsledare och personal på parklekar som arbetar med eller samordnar målgrupperna. Vid denna kontakt är det viktigt att på ett tydligt sätt informera om medborgarbudgetens syfte och innebörd. Detta för att målgruppens kontaktperson ska kunna förmedla informationen till målgruppen och förbereda den för den riktade workshopen. Det var dock ibland svårt att hitta lämpliga tidpunkter för de riktade workshoparna. Vid ett par av dialogtillfällena var deltagarna inte tillgängliga under hela workshopen. Några kom sent och andra gick tidigt. Det blev då svårt att hålla ihop dialogen och att ge en bra bakgrund till metoden och syftet med workshopen.

Reflektioner

Erfarenheter från detta projekt visar att det finns stort engagemang bland medborgarna att delta och bidra när möjlighet ges. Riktade dialoger genom uppsökande verksamhet har varit framgångsrikt och de prioriterade målgrupperna har nåtts. Detta arbetssätt har varit nödvändigt, men kräver både mer tid och resurser än de öppna dialogerna som inte lockade några deltagare. Tänkbara förklaringar kan vara språkbarriärer, ovana att delta i denna typ av sammanhang, inbjudan inte nått fram eller att vi inte lyckats förklara vad medborgarbudget innebär och vilka påverkansmöjligheter som finns. Det finns också en misstro mot förvaltningen bland annat

genom erfarenhet av tidigare dialoger som varit mindre lyckade. Medborgardialoger inom det lokala utvecklingsprogrammet (LUP) visar dock det motsatta. Dessa dialoger lockade många deltagare, både kvinnor och män och skapade stort engagemang vid dialogtillfällena. Frågeställningen om barns och ungas uppväxtvillkor visades sig vara ett ämne som engagerade många vuxna.

För att nå fler medborgare kan det civila samhället vara en bra samarbetspart. I Tensta finns det många föreningar med personer som har stort inflytande inom stadsdelsområdet och som kan kanalisera nämndens budskap på ett positivt sätt. Det finns naturligtvis alltid en risk att deltagarna i dialogerna inte blir representativt och att individer driver sin egen sak. Det är därför av största vikt att metoden och syftet med dialogen är tydligt och att dialogerna i vissa sammanhang hålls av erfarna och ibland neutrala samtalsledare.

Det är också viktigt att förstå i vilket sammanhang medborgardialogerna ska genomföras. I Tensta som är ett socioekonomiskt utsatt område och med hög andel invånare med utländsk bakgrund finns förutom språkbarriärer, strukturella och kulturella hinder. För att lyckas skapa engagemang bland medborgarna måste kommunikationen och metoderna anpassas till målgrupperna. Förberedelsefasen med informationen om metod och syfte är väsentligt och måste ges tid i projektet. Att tidigt involvera medborgarna i processen kan vara en nyckel för så att nå så många som möjligt och de identifierade målgrupperna.

Fortsatt arbete med medborgardialoger

Projektets resultat ska kunna vara vägledande för framtida arbete med medborgarbudget samt för andra medborgardialoger som stadsdelsnämnden genomför. Pilotprojektets resultat och utvärdering ska spridas i stadsdelsförvaltningen, Stockholms stad och genom SKL till andra kommuner.

4 Bilagor

1. Projektplan
2. Kommunikationsplan